

3057 3. Beh. af Forsl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1876 til 31. Marts 1877. 3058

klart, at den Reform, hvormed der er Tale, lige fuldt og lige hurtig vil kunne fremmes, enten dette Beløb er stillet til Ministerens Raadighed eller ikke. Man vil nemlig nødvendigvis maatte naae til det samme Trin af denne Reformens Gjen-nemførelse, inden man kan bruge disse Penge, naar de bevilges, som man vil naae, naar de ikke bevilges. Det forekommer mig, at det Øiøste, der kan ske ved denne Leilighed, vil være, at nogle Skolefond komme til at vente 6 Maanedes eller lidt længere maasse paa en Refusion fra Statskassen af nogle Beløb, som de have maattet udbetale. Derfor har jeg ikke i den Henseende været enig med det ærede Medlem for Ribe Amts 4de Valgkreds (Kermansen), som forøvrigt talte saa indtrængende og varmt for, at Rigsdagen ikke skulde stilles, før den havde gjort Noget; thi Vedtagelsen af Forslaget fra Mindretallet er ikke at gjøre Noget for Lærerne, det er kun at stille en Sunn til Ministerens Disposition nogle Maanedes, førend Ministeren har Brug derfor, uden at det influerer paa den Reform, som der paa-tænkes. Nu er der blevet talt en Del om, hvorvidt man vil anerkjende Ministerens Reformtanke ved at stemme for Mindretallets Forslag, eller hvorvidt noget Saadant ikke vil være Tilfældet. Ja, hver Enkelt kan jo have sin individuelle Opfattelse af et saadant Spørgsmaal. For mig synes det ganske klart, at, naar en Minister saa klart og tydeligt, som her er Tilfældet, udtaler sig om en vis Reform, som han vil udføre, og angiver ad hvilken Vej og med hvilken Berettigelse han tror at kunne udføre den, og man da vil stemme for et Beløb til Støtte for Udførelsen af denne Handling og giver Ministeren det i Hænde paa et noget tidligt Trin, da ligger deri en Understøttelse; men en virkelig og positiv Understøttelse kan ikke godt blive Andet end en Anerkjendelse af det Bærl, man understøtter. Men jeg frygter for, at den Reform, som den høitærede Minister tænker paa, vil støde paa Vanskeligheder, som maatte dog ikke ere ham fuldt bekendte i dette Dieblit. Jeg har nogen Frygt for, at der saavel hos Skoleraad som Sogneraad paa mange Steder vil give sig en Selvstændighed tilkjende, som vil influere temmelig meget paa Reformens Udviikling, og at der vil opstaa forskellige Meninge om Competence og Berettigelse, snart fra en og snart fra en anden Side, som ville hindre, at Reformaten indtræder indenfor en rimelig Tid. Det er jo til Overflødighed blevet udtalt, saavel fra den høitærede Minister som fra forskellige Sider her i Salen, at man erkjender, at Trangen

er betydelig, at Trangen hos Lærerstanden har naaet et Trin, paa hvilket den begynder at influere paa Tilgangen af de Kræfter, som Skolen har Brug for, og at Sagen altsaa ikke lader sig trække i Langdrag, uden at det vil komme til at indvirke uheldigt paa Skolen. Dette er Hovedgrunden, hvorfør jeg vedblivende har kunnet søge at faae noget frem, der strax og direkte giver Lærerne en Understøttelse. Jeg skal derfor til Trods for, hvad vi have hørt endnu i Aften om Flertallets Forslag, anbefale dette af den Grund, som jeg nu omtalte, nemlig fordi Erfaringen viser, at Tilgangen til Lærerstillingerne aftager, medens Forbrugen voger, Trangen til og Efterspørgselen efter Lærere derfor ogsaa voger og allerede i dette Dieblit er voret saaledes, at man har maattet antage ukvalificerede Personer. Men denne Trang vil, selv om Dndet væsentlig afhjælpes i de nærmeste Aar, dog i nogen Tid tiltage, fordi der behøves en Tid, førend det kan gaa op for den almindelige Bevidsthed, at Stillingen er bleven bedre, saa at der kan blive stærkere Tilgang til Uddannelsesanstalterne for Lærere. Men fortsætte vi paa den Vej, vi nu i nogle Aar have været inde paa, saa vil Trangen blive saa stor, at man rimeligvis vil komme til at fortryde, at man ikke har gjort Noget i Tide. Hvad det angaar, at man fra flere Sider og ogsaa fra den høitærede Ministers Side taler om at blive staaende ved de tidligere Principer eller komme ind paa nye, da vil jeg sige, at jeg ikke ser noget som helst nyt Princip deri, at Statskassen giver en Understøttelse til Statskolelærere, da den jo alt siden 1856 har givet et saadant Tilskud af et temmelig betydeligt Beløb. Om dette forøges noget mere i et extraordinært Tilfælde for at forhindre, at et stort Dnde trænger sig ind i vort Skolevesen, turde vistnok være vel betænkt, selv om man skulde gaa ind paa et nyt Princip, hvad jeg dog ikke skjønner, at man gjør. Men selv om man ikke havde været inde paa dette Princip før, saa er det dog ikke Principet, hvormed det gjælder i dette Tilfælde, men det er Skolen, og den er stærkere og har mere Betydning end selve Principet. Jeg kan derfor ikke godkjende den Tanke, at, fordi man gaar ind paa, hvad man kalder et nyt Princip, skulde man slet ikke gjøre Noget. Jeg maa mene, at man ligesuldt skulde gjøre det, ihvorvel jeg benægter, at det med Rette kan kaldes et nyt Princip, som man gaar ind paa, i alt Fald, saaledes som jeg har forstaaet det. Naar det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds mener, at det er en vel kjendt og vel prøvet Vej, Mindretallet vil gaa, saa vil jeg